

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Türr István

Idő

1924

Személy

Szerző:

Cím: Türr István

Forrás:

Szózat

3/n

(Hely)

1924. 8. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

((

Közp. nyomat. XX. sz. 22. sz.

Türr István

Vasárnap, augusztus 10-én lesz száz esztendeje, hogy Türr István született. Nem lehetünk el közömbösen emellett a centenáriumnak mellet, amely arról beszél, hogy a múlt század elején bő termése volt a magyarságnak nagy egyéniségekben, emberekben, akik nagyobbak voltak az átlagnál, a mindennapok szürke emberénél. Csak egy olyan nemzedék vihatta meg diadalmasan a maga szabadságharcát, amely Petőfiéket, Jókaiakat és Türr Istvánokat adott. Annak a nemzedéknek, amelyhez Türr István is tartozott, más volt a lelki kényszer, más elemekből rakódott össze a gondolatvilágnak egysége és más erők hajtották bennük a cselekvés szakadatlanul zugó motorjait. Az általános nagy európai romantizmus lélekébresztő ereje szította létre, termelte ki őket a magyar fajtából, akik nemcsak Magyarországon szűkebb határai között, hanem az egész világon, az egész nagy világ összehasonlító versenyében megállták helyüket.

Egész zsor korszak, egy régen lehanyatlott, történelemmé kövesült idő romantikája beszél ebből a névből: Türr István. Születik magyarnak, szegénynek és elbágyatottnak, a sors nem volt kegyes hozzá ifjúságában, féktelen temperamentuma, ereje, hihetetlen gazdag fantáziája lehetetlenné tette, hogy befussa az átlagembernek malomtaposó pályá-

ját, amely készen adódik mindenkinek. Már kora gyermekkorában fékezhetetlen, nem tudja elvégezni iskoláját, szülei kénytelenek iparosnak adni, de a gyerek továbbfejlődik, nem tud megmaradni egy helyen, messzi kalandok beszélnek hozzá, sohasem hallott nyelven, suttogván ismeretlen dolgokat. Mindenütt ott van, ahol az átlagnak nincs keresni valója, szereti a regényest, a kalandost, a nagy energiákat rabló vállalkozásokat, megjár idegen országokat, született zsenije, nagy energiája és intelligenciája keresztülsegítik a legnehezebb problémákon és helyzeteken. Ő valósítja meg a Korinthusi csatortát, a múlt század első nagy mérnöki vállalkozását, amelyet csak Lesseps Ferdinánd tudott felülmúlni. Katona, mérnök, vállalkozó, sportember és lovas, kitűnő társalgó, nagyszerű elbeszélő, ti-

pusa a magyar gavallérnak, pompásan tud emberekkel bánni, egyénisége csupa lovagiaság és szuggesztív, akivel érintkezik, nem tud szabadulni hatása alól.

Amikor megemlékezünk róla, önkéntelenül is tollunk alá jajdul sivársága, szomorú jelennek, annak a nemzedéknek, amely nem tudott Türr Istvánokat adni, a kor, amely statisztikai ridegséggel mérésikéli ki az eshetőségeket és lehetőségeket, a kor, amely a maga mindent nivelláló és kiegyensúlyozó áramlásával a tucatokat tenyészt és megbénítja a szunnyadó energiákat. Az a kor, amely Türr István adta, a hitnek és rajongásnak a szépért, nagyért, a nagy gondolatokért való lelkesülésnek ideje volt, amikor az emberek hittek és szerettek, szolidárisak voltak egy-egy nagy gondolat összefogó erejében. Ezért zsendültek és jöttek a Türr Istvánok, a nagy

energiaáramlású egyéniségek, akiknek cselekvő ereje óriás volt, akik nem esüggött budhista szemlélődésbe süppedten éltek le életüket, hanem tettekben, alkotásokban és cselekvésekben s ennek a pozitív életnek amelllett nagy fényhatásokat tudtak adni.

Türr István a maga életével a cselekvő romantikát személyesítette meg: erőfeszítései nem sokat adtak nekünk, a magyar nemzetnek, hiszen főműve, a korinthusi csatortna nem magyar, s Garibaldi szabadságharca az olasz nemzetet segítette egy letörhetetlen nagy egyességbe. Mégis meg kell emlékeznünk róla, mert a miénk volt, nyelvében és lelkében, temperamentumában és életszemléletében mindig magyar maradt, olyan magyar, mint a szabadságharc idején, amikor ott küzdött a magyar seregben és mint az emigráció idején, amikor végigkonspirálta az osztrák elnyomó rendszerellen egész Európát. Hasonlított a kőbőr lovagokhoz, akik hitükért és meggyőződésükért mindig viadalra álltak: nem volt olyan igazságos ügy, amiért Türr István ne állott volna a porondra, ott látjuk minden irdentában, nemesen épített nagyszerű alakja megjelenik mindenütt, ahol az elnyomott nemzetek viaskodnak elnyomóikkal. Nekünk magyaroknak dicsőséget és becsületet szerzett s most, hogy születésének századik évfordulóját üljük, két nemzet zarándokol el sírrelékehez, hogy letegye a kegyelet adóját. Hogy megemlékezzünk születésének fordulójáról, valami ígérlet száll reánk ebből az ünnepségből: ígérte annak, hogy el fog következni egy korszak, amikor megint tultermelés lesz a nagy egyéniségekből, amikor elkövetkezik a magyar megújulás kora, a megújulásé és az integrális nagy Magyarországé, amelyért Türr István nemzedéke vérezett először.